

Antoan Potie, mladi ekonomski istraživač u Centru za industrijsku ekonomiju pri MINES Pariz tek je izuzetno kritičan u objavljenom radu o jedinstvenoj ceni ugljenika za koju smatra da dobija nezasluzeno veliki značaj. Za razliku od njega, većina ekonomista i upućenih posmatrača već duže vreme zagovaraju da se CO2 prodaje po jedinstvenoj ceni. Potie je za La Tribjun, partnera EURACTIV-a, rekao da je zalaganje za davanje ključnog značaja jedinstvenoj ceni za CO2 u ekonomskim teorijama vrlo štetno.

Uprkos insistiranju ekonomista i sve većem broju lokalnih inicijativa u poslednjih nekoliko godina (neke od njih su velikih razmera, kao u Kini, koja se sprema da svoj sistem trgovine emisijama digna na nacionalni nivo za nekoliko godina), traganje za jedinstvenom tarifom se čini sve teže ostvarivim.

„Ekonomisti ostavljaju utisak da je jedini način da se smanji efekat staklene bašte po nižoj ceni, da se pošalje signal tako što će cena za CO2 obavezno biti jedinstvena za čitav sektor,“ kaže Potie.

„To je, manje-više dogma, obavezna pretpostavka zamagljivanja teme“, dodao je. Međutim, cena CO2 nije ni početak ni kraj klimatske politike. Drugi sugnali su mogući u smislu informacija kao vodič za građane, zakonodavstvo i odluke o finansiranju investicija. „Ali, na tome se ne radi ili se ne shvata ozbiljno,“ kaže Potie. „U energetskej efikasnosti, investicije koje bi generisale trenutnu dobit jednostavno ne postoje.“

To jasno pokazuje da, ako su potrebni dokazi, nije reč samo o ceni već i o potrebi politike treninga, razvoja zanatstva i insustrijskog sektora, kao i mehanizama finansiranja.

Međutim, neke stvari se ipak kreću u dobrom pravcu. Na primer, debate polako uzimaju u obzir ostale koristi u smislu zdravlja, smanjenja smrtnosti i globalne napore u borbi protiv klimatskih promena, imaju pozitivne efekte na lokalnom nivou, kao što je kvalitet vazduha. Načini pregovora u UN su se promenili posle Pariskog sporazuma. Kjoto protokol iz 1997. bio je zasnovan na centralizovanom pristupu. Cilj je bio da se kroz razmenu kvota akcije prebace na zemlje gde je smanjenje emisije jeftinije. To se, međutim, odnosilo samo na emisije razvijenih zemalja (mada SAD nikad nisu ratifikovale sporazum) i zemlje u razvoju se nisu složile da povećaju ograničenje svojih emisija.

„Pariski dogovor se oslanja više na lokalni pristup. Svaka zemlja učestvuje do nivoa do kojeg je spremna da ide. Ideja je da se postigne momentum kako bi se postepenim povećanjem cilj postigao,“ kaže Potie. „Čak i kad bi svi učestvovali, pojavila bi se razlika između ciljeva i preduzetih mera na dva nivoa.“

Na jednoj strani između doprinosa koji su najavile države učesnice i onoga što je potrebno da se uradi da to ostane ispod 2°C, ali takođe i između doprinosa i onoga što se zaista radi. „Putanje emisije ne odslikavaju očekivanu redukciju,“ dodao je Putie.

Za jedinstvenu cenu CO2 koju zagovaraju ekonomisti, postoje prepreke, posebno političke. „Hoćemo li da ponavljamo ove predloge koji su neprimenjivi, ili ćemo uraditi nešto drugo?“ Evropski emisioni trgovinski sistem je pokazao svoja ograničenja, posebno kad je reč o snalaženju u nepredvidivim događajima kao što je bila ekonomska kriza 2008, koja je generisala višak kvota na tržištu i dovela do naglog pada cena po toni.

„Kad je reč o mogućnosti oporezivanja u nekom srednjem roku, određeni nivo od 2°C je veoma visok. Još bi bilo teže politički to prihvatiti jer bi izazvalo značajan transfer sredstava koji bi imao snažan distributivni udar. Teorijski gledano, znamo kako to postići, ali je u praksi komplikovano,“ upozorio je Potie.

To izaziva drugo pitanje: „kako, sa pravnog stanovišta, možemo garantovati evoluciju cene u periodu od 40 godina, ili dužem?“

Ipak, kombinacija određenih mehanizama u praksi vodi ka diferenciranim cenama.

„Postojanje nekoliko različitih tehnika u mešavini zakonodavstava, poreza i podsticaja vodi tome da se razlike u dodatnom trošku po toni ne mogu izbeći. To nije obavezno problem. Možemo zamisliti diferencirane cene prema sektorima i prema brzini povraćaja,“ rekao je Potie.

On je dodao da, s druge strane, ostaje pitanje kako koordinisati te različite mehanizme na nacionalnom i internacionalnom nivou da bi se uklopile u obećane emisione putanje.

Izvor: euractiv.rs